

📁 ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

การศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาของพิซซินีในรายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ. 487 ข.)

📁 ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

The Study of Using Teaching by Pizzini's Model of Problem Solving in Community Nursing Practicum 2 (SN 487 B)

📁 ชื่อนักวิจัย

ประยดา แสงอาสมาวิริยะ

เกศินี วุฒิมังค์

จิตนธิ์ เชนย

📁 ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2547

📁 ประเภทของงานวิจัย

หลักสูตรและการเรียนรู้

📁 คำสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียน การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน

📁 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

ความสามัคคีเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จประโยชน์ทั้งส่วนตน และหมู่คณะ โดยเฉพาะในระบบการศึกษา ความสามัคคีจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของผู้เรียน เกิดความรัก ความเข้มแข็งที่จะร่วมฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ อย่างไม่ท้อถอย แต่ความขัดแย้งเป็นสิ่งตรงข้าม เมื่อนักศึกษาพยาบาลกลุ่มใหญ่ต้องใช้ชีวิตและทำงานร่วมกันในการศึกษาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนตลอด 2 สัปดาห์ แต่เกิดความขัดแย้ง ไม่สามัคคี ไม่ปรองดองกัน รวมทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการเรียนแบบ Passive Learner ไม่กระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ เบื่องตันที่จะเตรียมตนเองให้พร้อมทางด้านวิชาการพื้นฐานก่อนการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาล ประกอบกับนักศึกษามีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาด้วยตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลน้อย เกิดภาวะพึงพิงอาจารย์นิเทศ ทำให้เกิดความอ่อนแอจนไม่สามารถเข้าสู่จุดหมายการเรียนรู้ เพื่อให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีความสุขในการเรียนได้ อาจารย์นิเทศจึงดำเนินการวิจัยชั้นเรียน โดยทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา ให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเองและกลุ่มเพื่อน โดยคาดว่าจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักศึกษา รวมทั้งเป็นการแสวงหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดผลต่อกระบวนการพัฒนานักศึกษา และสามารถใช้ประสบการณ์ดังกล่าวมาจัดการการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนแบบแก้ปัญหาของพิชชีนีในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2
2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติการพยาบาลแบบแก้ปัญหา

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – experimental research design)

ประชากร

เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ซึ่งลงทะเบียนฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ. 487 ข.) จำนวน 116 คน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 24 – 28 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple random Sampling) 1 กลุ่มในการศึกษา โดยเป็นนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่ม 24 คน

วิธีการวิจัย

1. การดำเนินการจัดเตรียมชุมชน ซึ่งเป็นสถานที่ในการฝึกปฏิบัติการ โดยประสานงานกับผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบชุมชน ในการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของชุมชนทั้งข้อมูลทั่วไป ประชากร ภาวะสุขภาพ และปัญหาต่างๆ ของชุมชนให้นักศึกษารับทราบขณะฝึกปฏิบัติงาน
2. คณะผู้วิจัย (ผู้นิเทศ) ทำการทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา และความรู้ในการประเมินชุมชนของนักศึกษาก่อนการฝึกปฏิบัติการ และเก็บรวบรวมผลการทดสอบก่อนเรียน เพื่อนำไปวิเคราะห์ เปรียบเทียบในลำดับต่อไป
3. คณะผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการนิเทศ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 (พบ. 487 ข) โดยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริง

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน โดยใช้การเรียนแบบแก้ปัญหาของพิชชีนี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการใช้กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชนได้เป็นอย่างดี นักศึกษาผู้ผ่านการฝึกปฏิบัติสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์การฝึกในทุกข้อ รูปแบบการฝึกมีความสนุก น่าสนใจ ทำทลายความสามารถของนักศึกษาและส่งเสริมการนำความรู้มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม
2. เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้กระบวนการพยาบาลอนามัยชุมชน ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติพบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ภายหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = -6.54, P = 0.00$)
3. เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาก่อน และหลังการฝึกปฏิบัติ พบว่ามีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาภายหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = -4.36, P = 0.00$)
4. นักศึกษาผู้เรียนมีทัศนคติเชิงบวก ต่อรูปแบบการเรียนในระดับมากและมากที่สุด โดยพบว่ารูปแบบการเรียนนี้สามารถพัฒนาให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ($X = 4.77, SD = 0.43$) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปรายและดำเนินการ

ทำงานกลุ่ม ($X = 4.77, SD = 0.43$) ฝึกให้นักศึกษาวิพากษ์วิจารณ์เสนอแนะความคิดเห็น และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ($X = 4.77, SD = 0.43$) สร้างให้เกิดกำลังใจ และมั่นใจแก่นักศึกษาว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ ($X = 4.64, SD = 0.58$) และสามารถเชื่อมโยงการฝึกปฏิบัติกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ($X = 4.59, SD = 0.59$)

5. รูปแบบการฝึกปฏิบัติแบบแก้ปัญหา สามารถทำให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกัน กำจัดความขัดแย้งที่มีมาแต่เดิม นักศึกษาทั้งกลุ่มมีความรัก สามัคคีกันมากขึ้น เพื่อเอาชนะปัญหาและอุปสรรคจากสถานการณ์ ผู้เรียนได้ฝึกฝนการทำงานกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การยอมรับความคิดเห็น การผ่อนปรนให้อภัย เป็นการพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้านทั้งทางกาย จิต อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

📄 ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. ประสบการณ์จากสถานการณ์ในชีวิตจริงต่างๆ มีคุณค่าอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการเรียนแบบแก้ปัญหา ครูต้องฉกฉวยโอกาสในทุกสถานการณ์ที่เกิดปัญหา สร้างให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่มนักศึกษาให้จงได้ ครูต้องพัฒนาแบบฝึกหัดจากปัญหาที่หลากหลาย สร้างให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ ครูต้องมีความนับถือและเชื่อมั่นในผู้เรียน ไว้วางใจผู้เรียนว่ามีความสามารถที่จะคลี่คลายปัญหาต่างๆ ได้ ครูต้องไม่พยายามช่วยแก้ปัญหาตั้งแต่ปัญหายังไม่เกิด ไม่นำทางนักศึกษาทุกแง่มุมจนนักศึกษาขาดโอกาสในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่งผลต่อกระบวนการสร้างคุณค่า ความนับถือเชื่อมั่นในความสามารถของตน เกิดภาวะพึ่งพิงทั้งด้านความคิดและการตัดสินใจ

2. ครูต้องสร้างความนับถือและเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถจะพัฒนาชั้นเรียน ให้ดำเนินการไปสู่จุดหมายได้ ความเกรงเกรงวิตกกังวลจากการใช้วิธีการสอนแบบใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ทำให้ครูเกิดความไม่แน่ใจในสิ่งที่ตนเองจัดการ ครูต้องมีความกล้าที่จะทดลองแสวงหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการไม่หยุดนิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ หาเครือข่ายแนวร่วม หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ผู้มีประสบการณ์ ครูต้องไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง กล้ารับคำวิพากษ์วิจารณ์ กล้าที่จะเริ่มต้น กล้าที่จะล้มเหลว เพราะทุกสิ่งจะเป็นประสบการณ์ที่เสริมสร้างให้ครูมีความแข็งแกร่ง และสามารถออกแบบการสอนที่สร้างความสุขแก่นักศึกษา พร้อมไปกับประสิทธิผลด้านการเรียนรู้ของเยาวชน

3. กลวิธีการพัฒนานักศึกษาให้เป็น Active Learner มีความสนใจใฝ่รู้ พร้อมทั้งจะเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา ควรเป็นประเด็นที่ครูทุกคนควรร่วมกันแสวงหาวิธีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดการองค์ประกอบของปัญหา คุณภาพด้านตัวผู้เรียนเพื่อให้พร้อมต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

4. คุณธรรมและจริยธรรม ควรเป็นประเด็นหลักที่ครูทุกคนควรช่วยกันสร้างเสริม และปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเยาวชนในระดับ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในหน้าที่และชีวิตส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพและการปฏิบัติงาน มีความสุขที่ได้เป็นกลจักรเล็กๆ ที่ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาเยาวชนของชาติ แม้เป็นเพียงเศษเสี้ยวในสังคม แต่เปี่ยมด้วยศักดิ์ศรีและความตั้งใจที่ไม่เคยหยุดนิ่งต่อความรับผิดชอบ และการพัฒนาตนเอง